

Nr 209.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående inköp för postverkets räkning av fastigheterna nr 1 och 2 i kvarteret Blåmannen i Stockholm; given Stockholms slott den 20 mars 1931.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Ola Jeppsson.

Utdrag av protokollet över kommunikationsärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 20 mars 1931.

Närvarande:

Statsministern EKMAN, ministern för utrikes ärendena friherre RAMEL, statsråden GÄRDE, HAMRIN, VON STOCKENSTRÖM, STADENER, GYLLENSWÄRD, LARSSON, HOLMBÄCK, JEPSSON, HANSÉN, RUNDQVIST.

Departementschefen, statsrådet Jeppsson anför:

I skrivelse den 13 mars 1931 har generalpoststyrelsen gjort framställning om förvärf för postverkets räkning av fastigheterna nr 1 och 2 i kvarteret Blåmannen å Norrmalm i Stockholm.

Innan jag redogör för styrelsens förslag i ämnet, får jag erinra om följande:

Vid 1927 års riksdag fattades beslut (proposition nr 247, riksdagens skrivelse nr 292) om inköp för postverkets räkning av fastigheten med dåvarande beteckning nr 12 och 13 i kvarteret Blåmannen.

I skrivelse den 9 april 1927 med framställning om inköp av denna fastighet framhöll generalpoststyrelsen bland annat att, då möjligheterna att utvinna ytterligare lokaler inom centralposthuset vid Vasagatan i Stockholm vore uttömda, det givetvis vore en angelägenhet av synnerlig vikt att för de betydelsefulla avdelningar av postverket, vilka vore förlagda till centralposthuset, i tid försäkra sig om möjligheten att vid behov erhålla utvidgade lokaler i anslutning till lokalerna i centralposthuset. Vidare anförde styrelsen, att det för det dåvarande icke kunde bedömas, när och för vilka särskilda grenar av poströrelsen ökat lokalbehov skulle komma att yppa sig; styrelsen ansåg sig dock kunna uttala den förmodan, att postsparbanks- och postgirorörelserna vore de verksamhetsgrenar, som först komme att kräva ökade lokaler, då man, särskilt beträffande postgirot, hade att räkna med en fortsatt stegring i rörelsen.

Generalpoststyrelsens berörda förmodan har visat sig vara riktig. Nämnda verksamhetsgrenars snabba utveckling och behov av ökat utrymme föranledde styrelsen att redan den 27 augusti 1929 i skrivelse till Kungl. Maj:t göra framställning om anvisande av medel för uppförande av nybyggnad å förenämnda tomt nr 12 och 13 uti kvarteret Blåmannen. Med bifall till förslag av Kungl. Maj:t har 1930 års riksdag för påbörjandet av en posthusbyggnad å tomten för budgetåret 1930/1931 anvisat ett anslag av 900,000 kronor. Innevarande års riksdag har för fullbordandet av byggnaden för budgetåret 1931/1932 anvisat 640,000 kronor. Arbetet med ifrågavarande posthusbyggnads uppförande, som handhaves av byggnadsstyrelsen, pågår för närvarande. Byggnaden beräknas kunna tagas i anspråk för sitt ändamål under loppet av nästkommande budgetår.

I den nya posthusbyggnaden komma att anordnas — förutom förrådslokaler i källarna och en mindre expeditionslokal i bottenvåningen för postverkets persedelförråd — lokaler uteslutande för postgirokontoret, vilka lokaler genom en i två våningar anordnad förbindelseled över Klara Norra Kyrkogata direkt anslutas till lokalerna i centralposthuset. De utrymmen, över vilka postgirokontoret för närvarande förfogar i centralposthuset, skola efter kontorets inrymmande i nybyggnaden disponeras i huvudsak av postsparbanken.

I sin nu förevarande skrivelse den 13 mars 1931 har *generalpoststyrelsen* till en början framhållit, att såväl postsparbanks- som postgirorörelserna alltjämt visa en synnerligen kraftig stegring, som av allt att döma torde komma att fortfara åtskilliga år framåt. Till belysande av sagda verksamhetsgrenars hittillsvarande utveckling från år 1925 — det år då postgirokontoret började sin verksamhet — har styrelsen meddelat följande sammanställning:

	1925	1928	1929	1930
<i>Postgirot.</i>				
Postgirokonton (den 31 dec.) .... st.	5,010	28,421	35,235	41,222
Insättningar ..... ”	2,506,620	10,870,679	13,558,751	16,554,360
Uttagningar ..... ”	357,530	2,891,265	3,882,065	5,297,768
Insatt belopp ..... kr.	339,297,066	1,868,883,469	2,410,542,788	3,312,608,403
Uttaget ” ..... ”	327,779,570	1,863,174,424	2,401,591,593	3,299,668,823
Sammanlagd behållning å postgirokonton (den 31 dec.) ..... ”	11,517,496	33,075,318	51,700,882	54,966,093
<i>Postsparbanken.</i>				
Motböcker med postsparbanken (den 31 dec.) ..... st.	739,067	902,374	1,052,280	1,213,092
Insättningar ..... ”	871,052	1,314,209	1,827,729	2,239,816
Uttagningar ..... ”	495,978	940,512	1,232,267	1,640,830
Insatt belopp ..... kr.	58,087,983	93,750,333	157,790,068	183,485,218
Uttaget ” ..... ”	48,032,958	84,221,206	106,798,897	139,725,279
Innestående i behållning i motböcker med postsparbanken (den 31 dec.) ..... ”	165,085,227	222,822,286	283,642,472	338,172,534

Beträffande postgirokontorets sannolika lokalbehov under en närmare framtid har generalpoststyrelsen härefter anfört huvudsakligen följande:

Postgiroarbetet måste bedrivas under stark forcering men samtidigt med största precision. Det är därför i hög grad angeläget, att postgirokontoret förfogar över lokaler, som icke blott äro tillräckligt stora utan även i övrigt så beskaffade, att de erbjuda möjlighet till arbetets rationella ordnande. Den av postgirorelsen betingade bokföringen sker i huvudsak rent maskinellt. De härför nödvändiga många bokförings- och räknemaskinerna kräva ett förhållandevis stort golvyttrymme samt lämplig placering med avseende å ljusförhållanden och dylikt. För förvaring av bokförings- och räkenskapshandlingar samt de till grund för bokföringen liggande betalningsuppdragen (in- och utbetalningskort samt girokort) fordras stora arkivutrymmen. Dessa handlingar måste, i den mån de icke äro av relativt gammalt datum, alltid finnas till hands i och för det löpande arbetet. Skåp och andra möbler för förvaring av handlingarna måste därför till stor del placeras inne i själva arbetslokalerna. Om sålunda dispositionen av dessa lokaler till väsentlig del måste bygga på en lämplig placering av maskiner och andra inventarier, förstås lätt, att med ett alltför begränsat utrymme personalen icke alltid kan givas sådana arbetsplatser, som för ett rationellt utnyttjande av arbetskraften och en effektiv kontroll är önskligt, utan att arbetet under sådana förhållanden måste i vissa avseenden på ett beklagligt sätt splittras. Att detta vållar en avsevärd tidsutdräkt samt svårighet att övervaka arbetet är uppenbart.

För klarläggande av lokalbehovet för postgirokontoret i förhållande till postgirorelsens omfattning må framhållas, att inom de lokaler i centralposthuset, över vilka kontoret nu disponerar, för närvarande arbetet avvecklas med omkring 8,700 st. omsättningar per kvadratmeter och år. Utrymmet är numera utnyttjat till bristningsgränsen.

Med ledning av hittills vunnen erfarenhet och av de jämförelser, som låta sig göra med förhållandena i utlandet, torde man hava all anledning att räkna med en jämn och kraftig utveckling av postgirorelsen ännu många år framåt. En inom generalpoststyrelsen verkställd utredning ger vid handen, att under de närmaste åren efter det postgirokontoret tagit i bruk sina

nya lokaler i tillbyggnaden till centralposthuset, antalet omsättningar i förhållande till lokalernas storlek kommer att gestalta sig på följande sätt:

År	Antal omsättningar per kvm. och år.	År	Antal omsättningar per kvm. och år.
1932	5,200 st.	1936	7,200 st.
1933	5,700 »	1937	7,700 »
1934	6,200 »	1938	8,200 »
1935	6,700 »	1939	8,700 »

Från och med år 1940 skulle alltså postgirokontoret komma att bli lika trångbott som för närvarande, en trångboddhet som verkar så betungande på arbetet, att åtgärder i god tid måste vidtagas för förhindrande av att en dylik situation ånyo skall inträda.

I detta sammanhang anser styrelsen sig böra särskilt framhålla, att nyssnämnda beräkningar angående postgirokontorets lokalbehov grundats på en normal utveckling av postgiroverksamheten. Därest densamma före år 1940 skulle komma att tillföras nya uppgifter av större mått, exempelvis skatteuppbörden, blir givetvis frågan om ytterligare ökat utrymme aktuell tidigare.

Med hänsyn till vad sålunda anförts måste det, framhåller generalpoststyrelsen, framstå såsom klok förtänksamhet från statens sida att, så snart lämpligt tillfälle därtill yppar sig, säkerställa postgirokontorets framtida lokalbehov.

Av sådan anledning har styrelsen redan nu haft sin uppmärksamhet inriktad på möjligheterna att kunna vid tidpunkt, då så erfordras, erhålla ytterligare lokaler i centralposthusets omedelbara närhet.

Generalpoststyrelsen omnämner, att styrelsen vid de undersökningar, som verkstälts, först erhållit erbjudande att inköpa fastigheterna nr 2 och 3 i kvarteret Blåmannen, vilka äro belägna invid Mästersamuelsgatan och delvis gränsande intill postverkets fastighet i samma kvarter. Enär emellertid en fullt tillfredsställande bebyggelse av dessa fastigheter i direkt anslutning till postverkets fastighet knappast skulle kunna åstadkommas samt det fordrade försäljningspriset för övrigt syntes generalpoststyrelsen alltför högt, har styrelsen icke ansett sig böra reflektera på detta erbjudande.

Emellertid har sedermera till styrelsen ingått erbjudande att inköpa enbart fastigheten nr 2. I fråga om förvärv av denna fastighet yttrar styrelsen:

För fastigheten fordrades till en början en köpeskilling av 475,000 kronor, men efter förhandlingar har styrelsen nedbringat priset till 450,000 kronor. Styrelsen har med ägarna upprättat preliminärt kontrakt angående fastighetens förvärvande, vilket i avskrift fogats vid skrivelsen.

Fastigheten, vars belägenhet vid Mästersamuelsgatan och i förhållande till postverkets fastighet i samma kvarter närmare framgår av vid skrivelsen fogade kartor, innehåller en areal av 575.7 kvadratmeter. Fastigheten är taxerad till 230,000 kronor. Å tomten äro uppförda dels ett gatuhus av sten i, förutom källarvåning, 4 våningars höjd, dels ock ett i direkt anslutning till gatuhuset i likaledes 4 våningars höjd år 1901 uppfört gårdshus av sten. Byggnaderna äro brandförsäkrade för 185,000 kronor. Byggnaderna innehålla dels 2 st. mindre butiker, uthyrda mot ett-åriga hyreskontrakt och mot en sammanlagd årshyra av 3,100 kronor, dels ock kontors-, fabriks- och lagerlo-

kaler om cirka 1,100 kvadratmeter. Beträffande sistnämnda lokaler hava kontrakt avslutats — under förutsättning att det nu ifrågasatta fastighetsköpet kommer till stånd — för tiden till och med den 30 september 1934 på de hyresvillkor, att årshyran skall utgöra sammanlagt 23,500 kronor samt att hyresvärden befrias från skyldighet att under hyrestiden bekosta några som helst reparationer inom lokalerna.

På styrelsens uppdrag hava byggnaderna besiktigats av professorn E. Lallerstedt, som avgivit ett vid skrivelsen fogat utlåtande.

Frånräknas brandförsäkringsvärdet, 185,000 kronor, från köpeskillingen, 450,000 kronor, kommer priset för själva tomten att uppgå till 265,000 kronor, motsvarande 460 kronor per kvadratmeter.

Såsom av denna redogörelse framgår, omfattar fastigheten nr 2 i kvarteret Blåmannen en areal av 575.7 kvadratmeter. Denna areal är, framhåller generalpoststyrelsen, då tomten därjämte endast delvis gränsar intill postverkets fastighet i samma kvarter, allt för liten för att vid framtida utbyggnad av postverkets fastighet tillräckliga och postalt sett väl användbara utrymmen skola kunna erhållas. Härtill kommer, att vid genomförande av ett föreliggande förslag till ändring av stadsplanen inom kvarteret Blåmannen svårigheterna skulle ökas att bebygga tomten nr 2 på ett ur postal synpunkt lämpligt sätt i anslutning till postverkets nybygge.

Med avseende å fastigheten nr 1 i kvarteret Blåmannen, belägen i hörnet av Mästersamuelsgatan och Klara Norra Kyrkogata, meddelar styrelsen härefter, att denna fastighet förvärvats av Stockholms stad genom beslut den 26 januari 1931 för en köpeskillning av 712,600 kronor och med tillträde den 1 april 1931. Stadsfullmäktiges beslut grundar sig på ett av stadskollegiet den 15 januari 1931 avgivet utlåtande (nr 7), vari bland annat meddelats följande av stadens fastighetsnämnd lämnade uppgifter angående fastigheten:

Fastigheten innehåller i areal 766.9 kvadratmeter å fri och egen grund. Det fordrade priset, 712,600 kronor, motsvarar sålunda 929 kronor 20 öre per kvadratmeter tomtyta. Fastigheten är bevillningstaxerad till 530,000 kronor. Åbyggnaden, ett bostadshus i fyra våningar, befinner sig i väl underhållet skick och är brandförsäkrad för 450,000 kronor. Frånräknas brandförsäkringsvärdet från köpeskillingen, kommer priset för själva marken att uppgå till 262,600 kronor, motsvarande 342 kronor 42 öre per kvadratmeter. Fastigheten lämnar för närvarande en årlig avkastning av 59,500 kronor, motsvarande cirka 8.3 % å den fordrade köpeskillingen.

Enligt uppgjord stadsplan erfordras av fastigheten omkring 300 kvadratmeter för utläggning till Klara Norra Kyrkogata, medan den återstående delen, omkring 467 kvadratmeter, ingår i byggnadskvarter.

Generalpoststyrelsen framhåller, att denna fastighet — med adressnummer 62 vid Mästersamuelsgatan — utan gensägelse måste betecknas såsom den fastighet, vilken, i postverkets hand, bäst lämpar sig för att, jämte fastigheten nr 2 i samma kvarter, tillgodose postverkets ökade lokalbehov vid den tidpunkt, då igångsättande av nybyggnad icke längre kan undanskjutas. Styrelsen har fördenskull inlett förhandlingar med stadens fastighetsnämnd i avsikt att för postverket förvärva fastigheten i fråga, och nämnden har därvid förklarat sig villig föreslå stadsfullmäktige att överlåta fastigheten på

postverket mot samma köpeskillning, 712,600 kronor, som staden har att erlægga för densamma.

I detta sammanhang yttrar generalpoststyrelsen vidare:

Såsom styrelsen anförde i sin skrivelse till Kungl. Maj:t den 27 augusti 1929 med hemställan om anvisande av medel för uppförande av en posthusbyggnad å den då med nr 12 och 13 i kvarteret Blåmannen betecknade tomten, har denna byggnad planerats med beaktande, så långt möjligt, av de förhållanden, som kunde tänkas inträffa, därest i en framtid poströrelsen komme att kräva inköp för postverkets räkning av angränsande tomter och uppförande därå av tillbyggnad till sagda nybyggnad.

Då fråga uppstod om igångsättande av den nu pågående nybyggnaden å postverkets tomt i kvarteret Blåmannen, förelåg, såsom känt, spørgsmålet att genom stadsplaneändring genomföra breddning av Klara Norra Kyrkogata. Avtal träffades därför med Stockholms stad om avstående till gatemark utan ersättning av bland annat så stort område av den utefter Klara Norra Kyrkogata belägna delen av tomten, som erfordrades för gatans breddning, mot det att staden utan ersättning till postverket avstode den del av gatan, som skulle genom postverkets försorg överbyggas med förbindelseled mellan centralposthuset och nybygget. Detta avtal godkändes av statsmakterna (proposition nr 25 år 1930, riksdagens skrivelse nr 18, punkt 2). Stadsplaneändringen i fråga är också redan genomförd beträffande den del av Klara Norra Kyrkogata, som berör postverkets nybyggnad.

Enär beträffande tomten nr 1 i nu omhandlade kvarter å ena sidan generalpoststyrelsen måste fordra att vid blivande nybyggnad erhålla direkt förbindelse över Klara Norra Kyrkogata mellan centralposthuset och nybyggnaden samt å andra sidan Stockholms stad givetvis måste förbehålla sig rätt att få till gatemark utlægga så stor del av tomten, att gatan erhåller samma bredd utefter hela kvarteret, har överenskommelse med staden i detta spörsmål träffats genom den formulering, vilken givits åt det preliminära köpekontrakt, som avslutats med fastighetsnämnden och vilket kontrakt i avskrift fogats vid styrelsens skrivelse.

De styrelsens skrivelse åtföljande preliminära kontrakten angående förvärv av de båda ifrågavarande fastigheterna torde få biläggas statsrådsprotokollet (*Bilaga 1 och 2*). Beträffande övriga till skrivelsen hörande bilagor hänvisar jag till handlingarna i ärendet.

Angående möjligheterna att förränta det kapital, som erfordras för fastighetsförvärven, under tiden till dess fastigheterna behöva tagas i anspråk för postverkets behov har generalpoststyrelsen yttrat sig på följande sätt:

Den sammanlagda köpeskillningen för fastigheterna nr 1 och 2 skulle enligt de båda avslutade preliminära köpekontrakten uppgå till 1,162,600 kronor. Intill dess fastigheterna behöva tagas i anspråk för postverkets behov och de å tomterna nu befintliga byggnaderna måste rivas och ersättas med nybyggnad, är avsett, att de i de nuvarande byggnaderna befintliga lokalerna skola uthyras. Med för sistnämnda lokaler nu utgående hyresbelopp skulle sammanlagt i årshyra inflyta 86.100 kronor, vilket motsvarar 7,4 % brutto å i fastigheterna nedlagt kapital. Då byggnaden å tomten nr 1 befinner sig i väl underhållet skick och då beträffande fastigheten nr 2 samtliga lokaler, med undantag av de två mindre butikerna, äro uthyrda till hyresgäster, vilka förbundet sig att under hyrestiden icke påfordra några reparationer, anser

styrelsen sig kunna räkna med, att kostnaderna för byggnadernas underhåll skola kunna hållas nere vid jämförelsevis obetydliga belopp.

I anslutning härtill har styrelsen till stöd för de föreslagna förvärens genomförande anfört följande:

Det tillfälle, som nu yppat sig att för postverkets behov till överkomligt pris förvärva ifrågavarande fastigheter för nybyggnad vid framtida behov av ökat utrymme för postgirokontoret, anser styrelsen, att statsverket icke bör låta gå sig ur händerna. Genom detta fastighetsförvärv skulle vid full utbyggnad kunna utmed Klara Norra Kyrkogata erhållas ett sammanhängande byggnadskomplex, vilket genom tvenne över nyssnämnda gata gående förbindelseleder komme att sammanbindas med centralposthuset. Härigenom skulle uppnås den sammanlänkning av styrelsens samtliga tjänstelokaler, som uppenbarligen måste vara av utomordentlig betydelse för samarbetet mellan de olika avdelningarna inom styrelsen.

Skulle nu föreslaget fastighetsköp icke komma till stånd och postverkets framtida behov av ökat lokalutrymme icke kunna tillgodoses på annat sätt än genom förvärv av fastighet, som icke läge i omedelbar närhet av centralposthuset, skulle den då uppkommande splittringen av tjänstelokalerna komma att medföra högst betydande såväl direkta som indirekta kostnader.

Vid ett förvärv för postverkets räkning av de nu föreslagna båda tomterna skulle å desamma kunna uppföras en byggnad, inrymmande lokaler med ungefärligen samma yttinnehåll som de, vilka komma att erhållas i postverkets förenämnda nybyggnad å tomten nr 12 och 13 i kvarteret. Därigenom skulle, såvitt nu kan bedömas, lokalbehovet för postgironörelsen bliva säkerställt för flera årtionden framåt.

Såsom en sammanfattning av det anförda har generalpoststyrelsen framhållit, att det inom en icke alltför långt avlägsen framtid torde bliva nödvändigt att anskaffa ökade lokaler för postgironörelsen, att det lämpligaste sättet att lösa denna lokalfråga torde vara att nu samtidigt inköpa de ifrågasatta fastigheterna, att billigare pris för desamma icke torde kunna ernås vid en senare tidpunkt, samt att under tiden, intill dess tomterna behöva tagas i anspråk för nybyggnad för postverkets räkning, fastigheterna lämna en fullgod avkastning på i desamma nedlagt kapital.

Styrelsen anför slutligen att, då de i de preliminära köpekontrakten avtalade köpeskillingarna icke skola erläggas förrän efter ingången av budgetåret 1932/1933, medel för ändamålet icke behöva anvisas förr än å riksstaten för sagda budgetår.

Åberopande det anförda har generalpoststyrelsen hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå 1931 års riksdag medgiva, att köpeavtal må avslutas om förvärvande för postverkets räkning av fastigheterna nr 1 och 2 uti kvarteret Blåmannen å Norrmalm i Stockholm på de i oförmälda köpekontrakt angivna villkoren.

Med sin förevarande skrivelse har generalpoststyrelsen överlämnat ett av byggnadsstyrelsen avgivet, den 12 mars 1931 dagtecknat yttrande, vari byggnadsstyrelsen såsom sin mening uttalat att, ehuru styrelsen måste finna de angivna köpeskillingarna å tillhoppa 1,162,600 kronor vara höga, styrelsen dock med hänsyn till behovet av framtida utvidgningar av det i nämnda

kvarter under uppförande varande posthuset ansåge sig kunna tillstyrka inköpet i fråga för nämnda belopp.

Departements-
chefen.

Såsom i det föregående erinrats, har riksdagen i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag för nu löpande och nästkommande budgetår anvisat medel till uppförande, i direkt anslutning till centralposthuset i Stockholm, av en för postgirokontoret avsedd nybyggnad å för detta ändamål enligt statsmakternas beslut år 1927 inköpt tomt. Genom denna nybyggnad, vilken beräknas bliva tagen i bruk under nästkommande budgetår, kommer postgirokontoret att erhålla ändamålsenliga och för ett antal år framåt tillräckliga lokaler. Samtidigt vinner postsparbankskontoret rymliga och i övrigt tjäniliga utrymmen genom övertagande i huvudsak av postgirokontorets nuvarande lokaler i centralposthuset.

Emellertid torde man med hänsyn till den i generalpoststyrelsens förvarande skrivelse lämnade utredningen kunna förutse, att med en fortsatt hastig utveckling av postgiroverksamheten ytterligare utrymmen för denna verksamhetsgren inom en icke avlägsen framtid bliva erforderliga. Av synnerlig vikt — särskilt ur arbetsorganisatorisk synpunkt — är uppenbarligen, att dessa utrymmen kunna beredas i omedelbar närhet av centralposthuset och den inom kort färdiga nybyggnaden.

Vid nu angivna förhållanden finner jag i likhet med generalpoststyrelsen klok förtänksamhet bjuda att, såvitt möjligt, säkerställa postgirokontorets framtida lokalbehov i direkt anslutning till generalpoststyrelsens nuvarande fastighetskomplex. Ett tillfälle härtill föreligger genom de av styrelsen nu föreslagna inköpen av fastigheterna nr 1 och 2 i kvarteret Blåmannen. De avtalade köpeskillingarna för fastigheterna, tillhoppa 1,162,600 kronor, synas visserligen vara tämligen höga. Anledning saknas likväl till antagande, att fastigheterna längre fram skola kunna förvärfvas till lägre pris. Härtill kommer att, såsom generalpoststyrelsens utredning visar, skälig förräntning av köpeskillingsbeloppet kan påräknas till dess de nya tomterna behöva tagas i anspråk för postverkets behov.

På grund av vad jag nu anfört och då jag icke har något att erinra mot innehållet i de upprättade preliminära köpeavtalen, är jag beredd tillstyrka förvärfv av ifrågavarande fastigheter på de i nämnda avtal innefattade villkoren. Medgivande till förvärven torde med hänsyn till tiden för avtalens giltighet böra äskas av innevarande års riksdag. Däremot behöva, såsom av utredningen framgår, medel för köpeskillingarnas guldande icke äskas förrän å riksstaten för budgetåret 1932/1933.

Åberopande det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att fastigheterna nr 1 och 2 i kvarteret Blåmannen i Stockholm må förvärfvas för postverkets räkning på de villkor, som angivas i förut omförmälda, såsom bilagor vid statsrådsprotokollet fogade köpeavtal.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten lämna bifall samt förordnar, att proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Fredric Hawerman.

Bilaga 1.

Köpekontrakt.

Emellan, å ena sidan, Direktörerna Knut Johansson och Harald Kugelberg såsom ägare av fastigheten tomten nr 2 uti kvarteret Blåmannen å Norrmalm i Stockholm, här nedan kallade säljaren, och, å andra sidan, Kungl. Generalpoststyrelsen, här nedan kallad köparen, är denna dag nedanstående köpeavtal träffat.

1:o Säljaren upplåter och försäljer till köparen mot en överenskommen köpeskilling av fyrahundrafemtio tusen (450,000) kronor ovannämnda fastighet med där uppförda byggnader, sådan fastigheten finnes angiven i en av stadsingenjörskontoret den 3 januari 1903 upprättad beskrivning med plankarta, med allt vad därtill hörer och framdeles lagligen tillvinnas kan, i det skick fastigheten med byggnader denna dag befinner sig.

2:o Köpeskillingen erlägges kontant den 1 juli 1932, men själva tillträdet av fastigheten äger rum först den 1 oktober 1932.

3:o Säljaren förbinder sig att intill tillträdesdagen på egen kostnad väl underhålla och vårda de å fastigheten uppförda byggnaderna.

4:o Vid köpeskillingens likviderande skall säljaren till köparen överlämna köpebrev å den försälda fastigheten, samtliga för densammas lagfarande erforderliga åtkomsthandlingar jämte gällande designation över fastigheten, fastigheten avseende brandförsäkringshandlingar, nytt gravationsbevis rörande fastigheten, de enligt samma bevis fastigheten besvärande in-teckningar ävensom bevis, att fastigheten icke häftar för premielån.

5:o Å tillträdesdagen skall säljaren till köparen överlämna gällande hyreskontrakt, transporterade på köparen.

6:o Köparen uppbär all avkastning av fastigheten, som avser tiden från och med tillträdesdagen, och ansvarar för alla från samma tid på fastigheten belöpande onera och utskylder.

7:o Förutom å fastigheten belöpande onera och utskylder till tillträdesdagen — även för det fall att sagda utgifter förfalla till betalning först efter den 1 oktober 1932 — ansvarar säljaren även för alla de skyldigheter, som befinnas åligga fastighetens ägare gent emot fastighetens hyresgäster och andra vederbörande intill tiden för tillträdesdagen.

8:o Säljaren befrias från betalande av stämpel till lagfart å detta fång.

9:o Säljaren ikläder sig hemul enligt lag.

10:o Om före tiden för köpeskillingens erläggande brandskada skulle övergå fastigheten, som är brandförsäkrad för etthundraåttiofemtusen (185,000) kronor, skall den brandskadeersättning, som kan bli va säljaren tillerkänd, på tillträdesdagen utan ränta överlämnas till köparen antingen oavkortad eller med avdrag av kostnaderna för sådana, efter samråd med köparen verkställda reparationer, som båda parterna funnit nödvändiga för byggnadernas försättande i brukbart skick.

11:o Detta kontrakt är bindande endast under förutsättning, att Kungl. Maj:t och riksdagen före den 1 juli 1931 lämnar sitt bifall till inköp av fastigheten.

12:o Skulle skiljaktiga meningar uppstå rörande tolkningen av bestämmelserna i detta kontrakt, skall tvisten härom ej hänskjutas till domstols prövning utan avgöras av skiljemän enligt lagen om skiljemän den 14 juni 1929.

Av förestående kontrakt äro denna dag två lika lydande exemplar upprättade och utväxlade.

Stockholm den 12 mars 1931.

Kungl. Generalpoststyrelsen:

KNUT JOHANSSON.

ANDERS ÖRNE

HARALD KUGELBERG.

GUSTAF KIHLMARK.

Godkännes:

/R. Humble.

GRETA JOHANSSON.

LISA KUGELBERG.

Direktörerna Johanssons och Kugelbergs egenhändiga namnteckningar intyga på en gång närvarande vittnen:

G. Ferngren.

E. Lindquist.

Fru Greta Johanssons och Fru Lisa Kugelbergs egenhändiga namnteckningar intyga på en gång närvarande vittnen:

G. Ferngren.

E. Lindquist.

Bilaga 2.

Under förutsättning att för kvarteret Blåmannen å Norrmalm här i staden ändring av stadsplanen varder vederbörligen fastställd i huvudsaklig överensstämmelse med det förslag, som finnes närmare angivet å en av stadsplanekontoret den 12 mars 1931 upprättad, med Pl. 988 betecknad karta jämte tillhörande beskrivning, är emellan Kungl. Generalpoststyrelsen, under förutsättning av Kungl. Maj:ts och riksdagens medgivande, å ena, samt Stockholms stads fastighetsnämnd, under förbehåll av stadsfullmäktiges godkännande, å andra sidan, upprättat detta

Kontrakt.

1:o.

Fastighetsnämnden försäljer med tillträdesdag den 1 oktober 1932 till Kungl. Generalpoststyrelsen dels den del av tomten nr 1 i kvarteret Blåmannen, som å bifogade, av t. f. förste ingenjören Nils Giöbel den 13 mars 1931 upprättade karta är betecknad med gul färg, innehållande i areal omkring 527 kvadratmeter, samt dels den del av Klara Norra Kyrkogata, vilken å samma karta betecknas med blå färg, i areal innehållande omkring 65 kvadratmeter, för en sammanlagd köpeskilling av 712,600 kronor, att kontant erläggas å tillträdesdagen.

I försäljningen ingå de å nämnda tomt uppförda byggnaderna jämväl till de delar de äro belägna å de av staden behållna delarna av tomten.

2:o.

Fastighetsnämnden upplåter utan ersättning till Generalpoststyrelsen med nyttjanderätt de delar av fastigheten nr 1 i kvarteret Blåmannen, som jämlikt stadsplaneförslaget skola utläggas till Klara Norra Kyrkogata och som å förutnämnda, av t. f. förste ingenjören Nils Giöbel upprättade karta äro betecknade med röd färg, innehållande i areal tillhopa omkring 240 kvadratmeter, och vare denna rätt gällande från och med den 1 oktober 1932 till dess att nybyggnad varder uppförd å den till Generalpoststyrelsen försålda delen av förutnämnda tomt.

3:o.

Snarast möjligt efter det förenämnda stadsplaneförslag blivit fastställt, skall Generalpoststyrelsen göra framställning till byggnadsnämnden om sådan tomtindelning, att den till Styrelsen försålda delen av tomten nr 1 i kvarteret Blåmannen varder vederbörligen avskild från den av staden behållna delen av samma tomt.

Samtliga kostnader för denna förrättning samt för mätning av den vid tomtindelningen bildade nya tomten skola betalas av Generalpoststyrelsen.

4:o.

Å den i mom. 1:o här ovan bestämda tillträdesdagen skall staden till Generalpoststyrelsen avlämna köpebrev å det försålda området, för det sammans lagfarande nödiga åtkomsthändingar samt bevis, att området icke är med inteckning besvärat.

Samtliga kostnader för lagfart å detta fång skola bestridas av Generalpoststyrelsen.

5:o.

Generalpoststyrelsen frikallas från skyldighet att utgiva gatumarksersättning för den genom detta avtal förvärvade marken.

6:o.

Staden berättigas att utan ersättning för all framtid som gata nyttja marken inom det område, som å föreliggande stadsplaneförslag är betecknat med Z₁, och att sålunda däri nedlägga och bibehålla nödiga ledningar, dock med skyldighet för staden att såsom gata ordna och underhålla ifrågavarande område.

7:o.

Hava detta kontrakt och den däri förutsatta stadsplaneändringen icke blivit före den 1 juni 1931 godkända av stadsfullmäktige genom beslut, som varder vederbörligen fastställt, eller hava Kungl. Maj:t och riksdagen icke före den 1 juli 1931 godkänt kontraktet eller har Kungl. Maj:t icke före den 1 oktober 1931 fastställt här ifrågavarande stadsplaneändring, skall detta kontrakt anses hava till alla delar förfallit.

Härav äro två lika lydande exemplar upprättade.

Stockholm den 13 mars 1931.

Kungl. Generalpoststyrelsen:

ANDERS ÖRNE.

GUSTAF KIHLMARK.

Å fastighetsnämndens vägnar:

HARRY SANDBERG.

M. Sellberg.

/R. Humble.

Bevittnas:

Karl W. Ericsson. Alice Hallberg.